

Beoordelingsformulier IBT 2021 systematisch toezicht omgevingsrecht Gemeente Boekel

Procesinformatie

Beoordeelde documenten:				
Beleidsplan VTH:	Beleidsplan VTH fysieke leefomgeving 2021-2025 herziene versie 03			
Uitvoeringsprogramma VTH:	Uitvoeringsprogramma VTH fysieke leefomgeving 2021			
Evaluatieverslag VTH:	Jaarverslag VTH fysieke leefomgeving 2020			
Naam beoordelaar:	Beoordeling	Reactie gevraagd:	Reactie ontvangen:	Reactie verwerkt:
Rick Damme	afgerond: 25 mei 2021	25 mei 2021	11 juni 2021	16 juni 2021

Beoordelvragen

Deze beoordelvragen zien op de tijdigheid/actualiteit en kwaliteit van de wettelijk vereiste VTH-documenten van gemeenten. De wettelijke basis daarvan ligt in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) met bijbehorende uitvoeringsbesluiten (procescriteria VTH) en de provinciale Verordening systematisch toezichtinformatie Noord-Brabant. Via de Invoeringswet Omgevingswet wordt de huidige regelgeving van de procescriteria VTH uit de Wabo opgenomen in de Omgevingswet met bijbehorende Omgevingsbesluit. Naar verwachting treedt de Omgevingswet per 1 januari 2022 in werking.

Het doel van de wetgever is dat provincies, gemeenten en waterschappen hun VTH-organisatie zodanig professioneel inrichten dat een goede kwaliteit van de uitvoering van die taken is gewaarborgd. Daaronder verstaat de wetgever met name dat de VTH-taken op een strategische en programmatische manier worden gedaan met aandacht voor onderlinge afstemming van de werkzaamheden. Dat levert een stevige bijdrage op aan het realiseren van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. En deze op een duurzame en doelmatige wijze te behouden en te ontwikkelen voor het bereiken van maatschappelijke opgaven.

Met interbestuurlijk toezicht draagt de provincie bij aan een bestendig en veilig Brabant met een sterke kwaliteit van het openbaar bestuur. Een bestuur dat het goede voorbeeld geeft richting burgers en bedrijven. Een bestuur waar de mensen op kunnen vertrouwen.

Een tijdige en goede naleving van de wettelijke procescriteria is niet alleen wettelijke verplicht. Het is ook belangrijk voor een goede sturing op de VTH-beleidscyclus en voor de instandhouding van een professionele VTH-structuur. Om risico's te voorkomen op het gebied van volksgezondheid, veiligheid of onomkeerbare schade aan de leefomgeving.

De ambitie van de provincie is samen met gemeenten en waterschappen ervoor te zorgen dat alle VTH-documenten 100% actueel en op tijd zijn en voldoen aan de procescriteria VTH.

De beoordelvragen en de criteria voor de beoordeling 'Voldoet', 'Voldoet gedeeltelijk' of 'Voldoet niet', staan in het uitvoeringsprogramma IBT 2021.

De normering voor het eindoordeel is toegelicht onderaan dit format van het beoordelingsformulier.

De beoordelvragen zijn in concept op 7 december 2020 gemaild aan de contactpersonen IBT Omgevingsrecht bij gemeenten en waterschappen en als nieuwsbericht gepost op de SharePoint-website IBT Omgevingsrecht met gelegenheid voor reactie. Er is één reactie ontvangen. Het definitieve beoordelingsformulier is vervolgens op 21 december 2020 gepubliceerd op de SharePoint-website.

Verordening kwaliteit VTH

1a. Evalueren B&W jaarlijks over de naleving van de kwaliteitscriteria VTH voor de eigen organisatie en de omgevingsdienst en doen zij daarover mededeling aan de gemeenteraad?

1b. Als blijkt dat de kwaliteitscriteria VTH niet zijn of niet konden worden nageleefd, motiveren B&W dan de reden waarom en hoe wel voor de gestelde kwaliteit wordt gezorgd? (Modelverordening kwaliteit VTH art. 5 lid 2 en 3)

Toelichting wetgever:

Van de naleving van de kwaliteitscriteria wordt jaarlijks mededeling gedaan aan de gemeenteraad. Het gaat hier om een belangrijke inhoudelijke mededelingsplicht die kan worden meegenomen in bestaande jaarlijkse rapportages, in de op grond van het Besluit omgevingsrecht op te stellen documenten.

Omgekeerd wil het evenmin zeggen dat, als de criteria (nog) niet in alle relevante taken worden toegepast, dat de kwaliteit per definitie te wensen zal overlaten. In dit geval wordt gemotiveerd waarom de criteria niet toegepast zijn of konden worden en hoe wel voor de gestelde kwaliteit wordt gezorgd.

Voorlopig oordeel:

Voldoet gedeeltelijk. In het uitvoeringsprogramma is een bijlage opgenomen, met daarin per generiek deskundigheidsgebied een toetsing aan de kwaliteitscriteria en een inventarisatie van medewerkers met hun opleidingsniveau en werkervaring.

Tekortkomingen:

Uit de tabel blijkt dat niet voldaan wordt aan de generiek deskundigheidsgebieden 22 en 22a (Groen en ecologie). Niet wordt gemotiveerd de reden waarom niet kan worden nageleefd en hoe wel voor de gestelde kwaliteit wordt gezorgd.

Eveneens is niet nagegaan in hoeverre de omgevingsdienst voldoet aan de kwaliteitscriteria VTH.

Verbeterpunten:

Uit de ons ter beschikking gestelde stukken blijkt niet dat B&W jaarlijks evalueren over de naleving van de kwaliteitscriteria VTH voor de eigen organisatie en de omgevingsdienst en dat zij daarover mededeling doen aan de gemeenteraad. Evalueer jaarlijks in hoeverre de eigen organisatie, de omgevingsdienst ODBN en andere externe organisaties waaraan werkzaamheden worden uitbesteed, voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH en neem dit op in het jaarverslag.

Reactie gemeente:

De gemeente Boekel voldoet aan deze kwaliteitscriteria, echter is dit niet goed opgenomen in het overzicht kwaliteitscriteria. Wij hebben zowel binnen de interne organisatie als in de buitendienst kennis en kunde op deze onderwerpen. Daarnaast worden ook diverse activiteiten, zoals ecologisch onderzoek, uitbesteed aan lokale marktpartijen.

In het uitvoeringsprogramma 2022 zullen wij deze wijziging toevoegen in de tabel kwaliteitscriteria.

Verwerking reactie:

Akkoord met de toelichting. Het voorlopig oordeel wordt in positieve zin aangepast: voldoet.

Definitief oordeel:

Voldoet.

Beleidsplan

2. Stellen B&W voor de taken, niet zijnde de basistaken van de omgevingsdienst, het VTH-beleid vast in een of meer documenten waarin gemotiveerd wordt aangegeven welke doelen zij zichzelf stellen en welke activiteiten zij daartoe zullen uitvoeren? (Bor 7.2 lid 1)

Toelichting wetgever:

Het is de bedoeling dat gemeenten en waterschappen ieder voor zich VTH-beleid vaststellen en schriftelijk vastleggen. Dat kan in een gezamenlijk VTH-beleidsdocument of apart. VTH-beleid bevat het geheel van prioriteiten, doelstellingen, strategie en werkwijze. Voor vergunningverlening hoort daar een analyse van inzichten, technieken en werkwijzen bij. Het op elkaar afstemmen van doelen van vergunningverlening en handhaving is belangrijk. VTH-beleid wordt, indien nodig, ook afgestemd met andere bestuursorganen. Met wie hangt af van de vraag welke andere bestuursorganen door het beleid worden geraakt, bijv. omdat samenwerking aan de orde is. Een goede interne afstemming tussen de werkeenheden vergunningverlening en handhaving en met andere werkerreinen binnen de eigen organisatie is ook van belang.

Handhavingsdoelen zijn gebaseerd op een probleemanalyse. Met inzicht in de regelgeving waar de organisatie met handhaving over gaat en de kansen op- en effecten van overtredingen voor de fysieke leefomgeving. De probleemanalyse is de basis voor welke activiteiten nodig zijn om de gestelde doelen te bereiken en welke prioriteiten daarbij gelden. Vergunningverleningsdoelen zijn gebaseerd op een risicoanalyse. Op basis daarvan is prioriteren en verschillen in diepgang van toetsing aanbrengen mogelijk. Samen met een analyse van inzichten, technieken en werkwijzen, kan dit worden ingezet bij het anticiperen op het fluctueren van het aantal omgevingsvergunningaanvragen en meldingen in de tijd. Het formuleren van VTH-doelen in termen van resultaat (outcome) is niet makkelijk, maar wel wenselijk. Voor handhaving kan daarbij worden gedacht aan naleefgedrag en omgevingseffect/milieukwaliteit en voor vergunningverlening aan effecten in de markt en omgevingseffect/milieukwaliteit.

Definitief oordeel:

Voldoet. Het beleidsplan VTH 2021 –2025 beschrijft aan de hand van een omgevingsanalyse en risicoanalyse prioriteiten en doelstellingen. Uitgebreid zijn de activiteiten met daarbij in enkele gevallen indicatoren benoemd.

3. Bezien B&W regelmatig, maar in ieder geval naar aanleiding van de evaluatie bedoeld in artikel 7.7, tweede lid, het vastgestelde VTH-beleid en passen ze dit in ieder geval bij gebleken noodzaak zo spoedig mogelijk aan? (Bor 7.2 lid 8)

Toelichting wetgever:

Het VTH-beleid wordt regelmatig gezien en waar nodig aangepast. De periode waarop het beleid betrekking dient te hebben, is niet voorgeschreven. Het ligt echter voor de hand dat het beleid betrekking heeft op een periode van minstens een jaar. Het bestuursorgaan is vrij om een langere periode te kiezen. Het feit dat de periode waarvoor het beleid wordt vastgesteld meerdere jaren kan bedragen, neemt niet weg dat ten minste eenmaal per jaar moet worden gezien of het vastgestelde beleid door wijziging van het desbetreffende document moet worden aangepast. Tussentijdse aanpassingen doorvoeren en opnemen als beleid is ook mogelijk.

Definitief oordeel:

Voldoet. Het beleidsplan VTH 2021 –2025 is het resultaat van een evaluatie.

4. Maken B&W het VTH-beleid bekend aan de gemeenteraad? (Bor 7.2 lid 9)

Toelichting wetgever:

De gemeenteraad is het politiek verantwoordelijke orgaan. Doel is om hen informatie te verschaffen om intern toezicht te kunnen uitoefenen (= horizontale verantwoording). In welke vorm of op welke wijze dat plaatsvindt is aan het bestuursorgaan zelf.

Definitief oordeel:

Voldoet. In een raadsmemo van 8 december 2020 maken B&W bekend dat het Beleidsplan VTH 2021-2025 is vastgesteld.

Uitvoeringsprogramma

5. Maken B&W het uitvoeringsprogramma VTH bekend aan de gemeenteraad?

(Bor 7.3 lid 4)

Toelichting wetgever:

De gemeenteraad is het politiek verantwoordelijke orgaan. Doel is om hen informatie te verschaffen om intern toezicht te kunnen uitoefenen (= horizontale verantwoording). In welke vorm of op welke wijze dat plaatsvindt is aan het bestuursorgaan zelf.

Definitief oordeel:

Voldoet. Met een raadsmemo, gedateerd 26 januari 2021, is de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma VTH fysieke leefomgeving 2021 bekend gemaakt aan de gemeenteraad.

6. Stellen B&W het uitvoeringsprogramma VTH jaarlijks vóór 1 februari vast? (Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Brabant art. 3 lid 1 en lid 2 onder b en lid 4 en lid 6 en art. 6)

Toelichting wetgever:

Jaarlijks wordt het uitvoerings- en handhavingsbeleid uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma met de uit te voeren activiteiten in het komende jaar. De provincie heeft de wettelijke taak van interbestuurlijk toezichthouder op de kwaliteit van de taakuitvoering door gemeenten en waterschappen onder meer op het domein omgevingsrecht. Doel is om informatie te verschaffen om systematisch toezicht te kunnen uitoefenen.

Definitief oordeel:

Voldoet. Het Uitvoeringsprogramma VTH fysieke leefomgeving 2021 is door B&W vastgesteld op 26 januari 2021.

Borging van middelen

7. Zorgen B&W ervoor dat voor het onderdeel VTH:

a. de voor het bereiken van de gestelde doelen en de voor het uitvoeren van de aangegeven activiteiten benodigde en beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting worden gewaarborgd?;

b. de wijze van berekening van de benodigde financiële en personele middelen, bedoeld onder a, inzichtelijk wordt gemaakt?;

c. voor de uitvoering van de uitvoeringsprogramma's van de eigen organisatie en de omgevingsdienst voldoende financiële en personele middelen beschikbaar zijn en dat deze middelen zo nodig worden aangevuld of de uitvoeringsprogramma's zo nodig worden aangepast? (Bor 7.5)

Toelichting wetgever:

De gemeente zorgt ervoor dat de voor de uitvoering van het VTH-beleid benodigde en beschikbare financiële en personele middelen in de begroting worden opgenomen en worden toegelicht.

Definitief oordeel:

Voldoet. Het uitvoeringsprogramma geeft uitgebreid inzicht in de benodigde en beschikbare financiële en personele middelen, zowel voor de eigen organisatie als de omgevingsdienst. Er wordt in de bijlage gedetailleerd ingegaan op de urenraming en de daarmee verband houdende budgetten. Een compliment hiervoor.

Uit § 4.1 (Organisatie & middelen):

We hebben daarnaast voldoende financiële middelen voor de uitvoering van het programma. De grootste investeringen zijn Omgevingsdienst Nederland, Omgevingsdienst Brabant Noord en de Brandweer. We hebben voor alle adviesinstanties reeds budget opgenomen in de begroting. Indien het uitvoeringsprogramma moet worden bijgesteld vanwege onverwachte prioriteiten, dan zou het kunnen dat dit financiële gevolgen heeft.

Monitoring

8. Zorgen B&W voor de registratie van gegevens betreffende het aantal ontvangen klachten over mogelijke overtredingen? (Bor 7.6 lid 2 en Mor 10.6 onder e)

Toelichting wetgever:

Om te kunnen vaststellen of de handhavingsdoelen worden bereikt, is het de bedoeling dat het bestuursorgaan een methodiek hanteert voor monitoring en evaluatie. Onderdeel daarvan is een goede registratie van in ieder geval het aantal ontvangen klachten over mogelijke overtredingen van wet- en regelgeving over omgevingsrecht (Wabo en betrokken wetten).

Voorlopig oordeel:

Voldoet gedeeltelijk. In het beleidsplan staat dat klachten worden gemonitord. § 4.2 van het uitvoeringsprogramma beschrijft de klachtenprocedure. Aangenomen wordt dat klachten worden geregistreerd, omdat een terugkoppeling volgt of er wat wordt ondernomen en wat de bevindingen zijn.

Tekortkomingen:

De registratie van klachten en meldingen is niet beschreven.

Verbeterpunten:

Beschrijf dat registratie van gegevens betreffende het aantal ontvangen klachten over mogelijke overtredingen plaatsvindt.

Reactie gemeente:

Uiteraard registreren wij de binnengekomen klachten ook in onze systemen. Zoals in het uitvoeringsprogramma als in het beleidsplan is aangegeven, registreren wij werkzaamheden met betrekking tot VTH in ons Documentmanagementsysteem DecosJoin. Voortgang van deze werkzaamheden registreren wij in het programma OpenWave.

Verwerking reactie:

Akkoord met de toelichting. Het voorlopig oordeel wordt in positieve zin aangepast: voldoet.

Definitief oordeel:

Voldoet.

9. Behandelen B&W klachten die betrekking hebben op de naleving van de Wabo en de betrokken wetten? (Wabo 5.2 lid 1c)

Toelichting wetgever:

Het bestuursorgaan heeft de wettelijke taak om klachten te behandelen die gaan over de naleving van wet- en regelgeving omgevingsrecht waar de gemeente met handhaving over gaat. Op basis van ontvangen klachten kan ter plaatse onderzoek plaats vinden of er sprake is van een overtreding en zo ja, welke actie nodig is om de overtreding, en daarmee de klacht, te beëindigen. Aandacht voor communicatie over voortgang en afhandeling van ontvangen klachten is van belang. Dat geldt ook voor de afwikkeling van ingediende klachten waarvoor gemeente of waterschap niet het bevoegd gezag is. Een transparante klachtenstrategie kan daarbij behulpzaam zijn.

Definitief oordeel:

Voldoet.

De behandeling van klachten is een van de activiteiten die zijn benoemd in het uitvoeringsprogramma, onder andere in §4.2.

Het jaarverslag staat uitgebreid stil bij het onderwerp klachten en meldingen.

10. Dragen de bestuursorganen er in ieder geval zorg voor dat de organisatie van de bestuursorganen en van de omgevingsdienst ook buiten de gebruikelijke kantooruren bereikbaar en beschikbaar is? (Bor 7.4 lid 2 onder d)

Toelichting wetgever:

Het bestuursorgaan dient de organisatie zo in te richten dat deze binnen en buiten gebruikelijke kantooruren bereikbaar is voor het melden van acute klachten en beschikbaar is voor het behandelen van incidenten. Bereik- en beschikbaarheid kunnen ook in samenwerking met een andere handhavingsorganisatie in de regio worden gerealiseerd.

Definitief oordeel:

Voldoet. § 4.2 van het uitvoeringsprogramma beschrijft de klachtenprocedure. De gemeente Boekel beschikt over een piketregeling buiten de gebruikelijke kantooruren voor allerlei klachten op het gebied van milieu, bouwen en wonen, enz.

Milieugerelateerde klachten worden buiten de kantooruren afgehandeld door de MilieuKlachtenCentrale (MKC). Feitelijk gebeurt de afhandeling van dit soort meldingen en klachten door de ODBN.

Verder geeft de gemeentelijke website informatie over het melden van calamiteiten of het indienen van een (milieu)klacht.

Rapportage

11. Evalueren B&W jaarlijks of de activiteiten die zijn opgenomen in de uitvoeringsprogramma's VTH voor de eigen organisatie en de omgevingsdienst zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen? (Bor 7.7 lid 2)

Toelichting wetgever:

Een cyclisch verlopend uitvoeringsproces wordt door middel van evaluatie afgesloten met een rapportage over en verantwoording van de uitgevoerde activiteiten aan de gemeenteraad.

Daarbij wordt getoetst of de geleverde inspanningen ook het bereiken van de uitvoeringsdoelstellingen hebben opgeleverd. Indien deze doelstellingen zijn bereikt, zal dit in algemene zin leiden – indirect – tot positieve effecten op de omgevingskwaliteit. Indien deze doelstellingen niet zijn bereikt, kan dit leiden tot conclusies en aanbevelingen over aanpassingen van het VTH-beleid, het uitvoeringsprogramma of de uitgevoerde VTH-activiteiten. Voor input voor het uitvoeringsprogramma van het komende jaar is het belangrijk dat de interne evaluatie voorafgaand aan het opstellen van het uitvoeringsprogramma wordt gedaan.

Het uitvoeren van externe audits kan een nuttige functie vervullen bij het verbeteren van de organisatie en werkwijzen van het VTH-beleid. Naast IBT-audits door de provincie, valt ook te denken aan horizontale, benchmark-achtige externe audits, waarbij bijvoorbeeld de ene gemeente de taakuitvoering van een andere gemeente bekijkt. Horizontale audits passen als zodanig goed in het versterken van de horizontale kwaliteitsborging.

Voorlopig oordeel:

Voldoet gedeeltelijk. Het jaarverslag beschrijft de mate van uitvoering van activiteiten en de bijdrage aan het bereiken van de gestelde doelen. Naast een kwantitatieve verantwoording is ook aandacht voor de inhoudelijke resultaten van de uitgevoerde werkzaamheden.

Tekortkomingen:

Door het ontbreken van een jaarverslag (of T3-rapportage van de ODBN) is niet duidelijk in hoeverre de activiteiten die zijn opgenomen in de uitvoeringsprogramma's VTH van de ODBN zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen.

Verbeterpunten:

Voeg het jaarverslag (of T3-rapportage) van de ODBN toe en beschrijf in het jaarverslag in hoeverre de activiteiten door de ODBN zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen.

Reactie gemeente:

Het jaarverslag van ODBN is niet bijgevoegd, wel is er in het jaarverslag 2020 aandacht geschonken aan de aantallen controles in relatie tot het uitvoeringsprogramma. Wij zullen dit jaarverslag in het vervolg bijvoegen. Voor de volledigheid sturen wij het jaarverslag voor 2020 naar u toe.

Verwerking reactie:

Akkoord met de toelichting. Het voorlopig oordeel wordt in positieve zin aangepast: voldoet.

Definitief oordeel:

Voldoet.

12. Maken B&W het evaluatieverslag VTH bekend aan de gemeenteraad? (Bor 7.7 lid 3)

Toelichting wetgever:

Zie toelichting bij vraag 5.

Definitief oordeel:

Voldoet. Met de raadsmemo van 20 april 2021 is de raad op de hoogte gebracht van het Jaarverslag VTH 2020.

13. Stellen B&W het evaluatieverslag VTH jaarlijks vóór 1 mei vast? (Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Brabant art. 3 lid 1 en lid 2 onder d en lid 5 en lid 6 en art. 6)

Toelichting wetgever:

Jaarlijks evalueert een gemeente of de activiteiten die zijn opgenomen in de uitvoeringsprogramma's zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de vastgestelde beleidsdoelen. De provincie heeft de wettelijke taak van interbestuurlijk toezichthouder op de kwaliteit van de taakuitvoering door gemeenten en waterschappen onder meer op het domein omgevingsrecht. Doel is om informatie te verschaffen om systematisch toezicht te kunnen uitoefenen.

Definitief oordeel:

Voldoet. Het evaluatieverslag is op 20 april 2021 bestuurlijk vastgesteld.

Eindoordeel

Op basis van de behaalde scores en conform de vastgestelde beoordelingscriteria en normen, is het eindoordeel: **voldoet**.

	Aantal	Punten
Toetsingsvragen	13	
Score Voldoet (2 punten)	13	26
Score Voldoet gedeeltelijk (1 punt)	0	0
Score Voldoet niet (0 punten)	0	0
Totaal aantal punten	-	26
Eindoordeel o.b.v. punten	26/26 x 100 = 100	
Toelichting eindoordeel:	≥ 80 = Voldoet ≥ 60 en < 80 = Voldoet gedeeltelijk < 60 = Voldoet niet	